

Euroopa Komisjoni Põllumajanduse ja Maaelu Arenngu Peadirektoraat

Siin avaldatud tekst on mõeldud vaid teavitamiseks ning ei ole õiguslikult siduv.

Täpsem info

Rue de la Loi 200, B-1049 Brüssel, Belgia

Telefon

Otseliin (+32) 2 295 63 63

Üldnumber (+32) 2 299 11 11

Faks

(+32) 2 299 17 61

Internet

http://ec.europa.eu/agriculture/capreform/wine/index_et.htm

**„Europe Direct“ on teenistus, mis aitab leida
vastused Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele
Tasuta infotelefon: (*) 00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Teatud juhtudel ei võimalda mobiilsideoperaatorid helistamist 00800 numbritele või on need kõned tasulised.

© Euroopa ühendused, 2007

Printed in Germany

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PABERILE

Väljaannete talitus
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-79-05744-1

9 789279 05744 1

© photo

fotolia.com

1, 3 ◀, 4 ◀, 5, 6, 7 ▶, 9 ◀, 10 ◀, 11 ◀

KF-78-07-074-ET-C

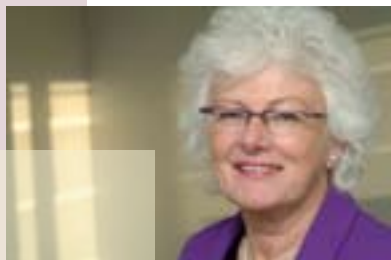

Euroopa Komisjoni

ELi veinisektori reform tõstab selle potentsiaali

Eessõna

Euroopa veinid on maailma parimad ja meie põllumajandussektori tõeline pärl. Neid valmistatakse Euroopa kauneimais paigus. Meie veinitootjate täiele asjatundlikkusele ja sajanditevanustele traditsioonidele vaatamata ei ole aga kõik kõige paremas korras. Me oleme oma turuosa kaotamas Uue Maailma dünamiilistele veinitootjatele. Samuti kulutame liiga palju raha ületoodangu realiseerimisele, selle asemel et kasutada raha positiivselt nende turuosade tagasi võitmiseks. Sellepärast tahangi ma radikaalselt reformida meie veinisektori toetamise viise. Me saame palju ära teha selle sektori tohutu potentsiaali valla-päästmiseks. Käesolevas teabelehes on esitatud meie ideed.

Palun lugege ja tutvuge meie plaanidega.
Kui teil on märkusi, loen neid meeleldi oma blogis
<http://blogs.ec.europa.eu/fischer-boel>

Loodan, et leiate sellest teabelehest ühtaegu huvitavat ja kasulikku teavet.

Mariann Fischer Boel,
põllumajanduse ja maaelu arengu volinik

Veinisildid – anname tarbijaile teavet, mida nad otsivad

Euroopa on koduks maailma parimatele veinidele ning pakub ka suurimat valikut. Siin leidub enam kui pooltes ELi 27st liikmesriigist kasvatatud viinamarjadest tehtud veine, alates selliste piirkondade nagu Bordeaux, Chianti, Rioja, Franken, Douro, Tokaj – kui nimetada vaid mõnda – kvaliteetveinidest kuni paljude peente veinideni teistest piirkondadest.

Euroopa pakub veine kõikidele maitsetele ja eelarvetele – valik on nimelt nii suur, et paljud tarbijad sellest enamikku ei tunnegi ja otsivad teavet pudelisiltidelt. Kuid praegused märgistamiseskirjad ei võimalda anda kõikide veinide kohta sellist põhilist ja tõest teavet nagu saagikoristusaasta ja kasutatud viinamarjasordid, mida mõned tarbijad loodavad sildilt leida ja mis on kirjas Uue Maailma veinidel.

Teised tarbijad otsivad tuntud piirkonnast pärit veine. Turu-uuringud on näidanud, et tarbijate arvates on olemasolevast geograafiliste tähiste paljususest raske aru saada ja see ei lase neil Euroopa veinide küllust ja rikkalikkust avastada.

Komisjon teeb ettepaneku:

- Kohaldada kõikide veinide suhtes samu põhilisi märgistamiseskirju;
- Tagada, et kõikide veinide puhul saab märkida viinamarjasordi ja valmistamise aasta;
- Kehtestada selge ja järjekindel geograafiliste tähiste üleeuroopaline raamistik;
- Eraldada erieelarve neid Euroopa geograafilisi tähiseid tarbijaile tutvustavatele teavitamiskampaaniatele ELis ja kolmandates riikides.

Vastame tarbijate nõudlusele: kvaliteet, päritolu ja parimad veinivalmistuse tavad

Toidu kvaliteet, päritolu ja ohutus on tarbija jaoks tähtsad. See hõlmab veini koostise ja valmistamisviisi tundmist. Euroopa tarbijad soovivad samuti näha parimate veinivalmistamistaditsioonide säilitamist, samas ka tehnoloogia arenguga kaasas käimist, mis parandab kvaliteeti ja jälgitavust ning annab sageli ka sama raha eest parema tulemuse.

Päritolu peab olema selgelt märgitud ja pettuse vältimiseks toetatud jälgitavuse ja kontrolli süsteemidega.

Veel üheks väljakutseks tootjatele on kohaneda tarbijate maitsemuutustega ja käia kaasas veinitootmise kõige uuemate parimate tavadega. Praegune süsteem aga seab meie veinitootjad ebasoodsasse olukorda. Kui tootjad väljaspool ELi võivad oma veinivalmistamistavasid ajakohastada kohe, kui uued meetodid on Rahvusvahelises Veiniametis ühest tunnustust leidnud, siis ELi tootjad peavad ootama, kuni põllumajandusministrid kiidavad need heaks ELi tasandil – vahel aastaid hiljem. Vahepeal haaravad nende kolmandate riikide konkurendid turuosa, kuna nad vastavad tarbijate nõudlusele kiiremini.

Komisjon teeb ettepaneku

- Tagada veini kvaliteedi juhtimise kontrollivahendid ja jälgitavus;
- Säilitada veini kvaliteedi tagamiseks viinamarjade ülepressimise keeld;
- Lubada ELi veinitootjatel kasutada juba rahvusvaheliselt kokkulepitud veinivalmistamistavasid ekspordiveinide puhul kohe ja pärast lihtsustatud ELi kinnitamismenetlust veini turustamiseks ELis;
- Säilitada imporditud viinamarjavirde kasutamise keeld ELis veini valmistamisel või imporditud ja ELi veinide segamisel, sest sellise tegevuse kontrollimist on tehniliselt raske tagada.

Nautigem veini mõõdukalt

Vein on suurepärase jook, hurmavate aroomide ja oivaliste maitseomadustega – kuid ta on ühtlasi alkoholijook, mis väärib vastutustundlikku nautimist. Uus veinitarbijate põlvkond on keskendunud maitsele ega seosta veini kvaliteeti suurema alkoholisisaldusega.

Turu-uuringud näitavad samuti, et on suurem nõudlus vähese alkoholisisaldusega veinide järele, mis vastab ka ühiskonna muretsemisele alkoholi tarbimise mõju pärast rahva tervisele.

Komisjon teeb ettepaneku:

- Kaasrahastada vastutustundlikku ja mõõdukat veinitarbimist innustavaid teavituskampaaniaid.

Viinamarjaistandused – säilitame mitmed Euroopa kauneimad maastikud

Euroopa veine seostatakse sageli kaunite maastikega, kus kasvavad viinamarjad. Viinamäed on nende keskkonda kujundanud ja saanud paljusid piirkondi nii kordumatuks muutva eripära lahutamatuks osaks.

Selle keskkonna alalhoidmine on oluline. Sellepärast soovibki komisjon tagada, et veinituru korralduse reform vähendab veinitootmise keskkonnamõju, eelkõige mullaerosiooni ja pinnase saastamist, taimemürkide ja putukatõrjevahendite kasutamist, ning parandab jäätmehooldust.

Veel üks tähtis aspekt on viinapuude ülesjuurimise keskkonnamõju minimeerimine. Tootmise lõpetamisel tuleks järgida keskkonnanõudeid ja tagada maa hooldamine ja hea põllumajanduslik seisund. Mõnes eriti tundlikus piirkonnas võib viinamarjaistanduste ülesjuurimine olla keskkonnale ohtlik ning seda tuleks seega piirata või koguni vältida.

Komisjon teeb ettepaneku:

- Lisada kõik viinamarjakasvatusalad teistele põllumajandussaadustele juba kohaldatavasse süsteemi, mis seab rahalise toetuse tingimuseks miinimumnõuete, eelkõige keskkonnanõuete järgimise;
- Kehtestada viinapuude ülesjuurimisele ranged keskkonnanõuded ja võimaldada liikmesriikide ametiasutustel piirata ülesjuurimist eriti tundlikes piirkondades;
- Piirkondades, kus viinamarjakasvatusalasid peetakse kultuuripärandisse kuuluvateks maastikeks, võidakse viinamarjaistanduste alleshoidmiseks anda rahalist toetust.

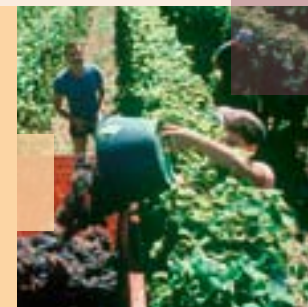
Miks on kõik nõus sellega, et ELi veinisektor vajab reformi?

Euroopa on kahtlemata maailma kõige suurem veini tootja, eksportija ja importija. Ometi ei saa me endale lubada loorberitel puhata, sest vaatamata suurepärasele asjatundlikkusele ja raskele tööle, millega on Euroopa veinide edu teenitud, ei ole ELi veinisektoris kõik korras.

Kui Euroopa eksport ikka veel kasvab, siis Uue Maailma eksport lausa öitseb. Maades, kus üha rohkem ja rohkem inimesi avastab veini nautimise, ei võida Euroopa tootjad piisavalt suurt turuosa. Samal ajal jääb Euroopale suurtes kogustes alles veini, millele ei leita turustamisvõimalust. Selle tulemusel kulutab EL liiga palju raha – ligi pool miljardit eurot aastas – veini ülejääkide kõrvaldamisele, ladustamisele ja realiseerimisele alkoholiks destilleerimise teel. Seda raha võiks parem kasutada turu tasakaalu parandamiseks, kvaliteedi tõstmiseks ja Euroopa veinide müügi edendamiseks välismaal.

Komisjon teeb ettepaneku:

- Tõsta ELi veinitootjate konkurentsivõimet, tugevdada ELi kvaliteetveini kui maailma parima veini mainet, võita tagasi vanad turud ja võita uusi turge ELis ja kogu maailmas;
- Luua veinituru korraldus, mis toimib selgete ja lihtsate eeskirjade järgi – tõhusad eeskirjad, mis stimuleerivad pakkumise ja nõudluse tasakaalu;
- Luua veinituru korraldus, mis säilitab ELi veinitootmise parimad traditsioonid ja tugevdab paljude maapiirkondade sotsiaalseid ja keskkondlikke olusid.

Juunist 2006 alanud aasta on olnud elava dialoogi ja kuulamise aeg

Veinisektori reformimise ettepaneku koostamisel konsulteeris komisjon sõltumatute ekspertide, valitsuste, viinamarjakasvatajate ja teiste sidusrühmadega. Möödunud aastal külastas Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu volinik Mariann Fischer Boel paljusid viinamarjakasvatuspriirkondi, et kuulata, teada saada ja oma seisukohti jagada.

Valdav enamik nendest sidusrühmadest on olnud üksmeelselt nõus põhjaliku reformi vajalikkuse ja reformi eesmärkidega ning jõudnud turu tasakaalutuse algpõhjuste analüüsimisel samadele järeldustele.

Peamised väljatoodud mureküsimumused on:

- Sotsiaalsed ja majanduslikud riskid viinapuude liiga kiire ja liiga laiaulatusliku ülesjuurimise korral;
- Pakiline vajadus tugevdada Euroopa veinide turustamist ja müügitoetust;
- Ohustatud kvaliteet, kui imporditud viinamarjavirde keeld veinivalmistamisel tühistatakse või kui ELi ja imporditud veine lubatakse segada.

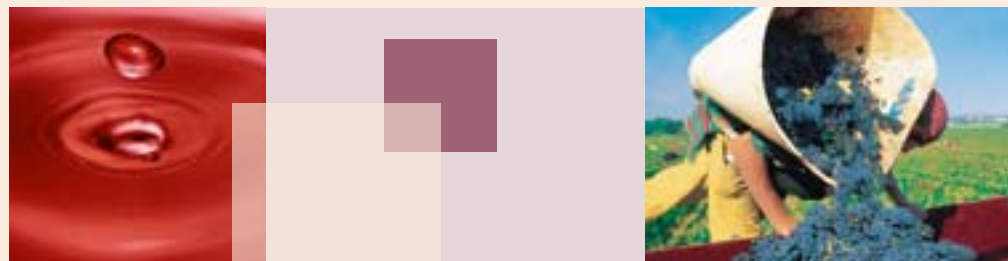
Komisjon koostaski käesoleva ettepaneku nimelt neid seisukohti ja mureküsimumusi silmas pidades ja pärast veinisektori reformi teemalise Euroopa Parlamendi raporti vastuvõtmist 2007. aasta veebruaris.

Võitlus veiniüle jääkide algpõhjustega

Üks põhieesmärke on turutasakaalu taastamine kroonilise veiniüle jäägi vähendamise teel. Praegune rahaline abi ei ole aga tõhusaks osutunud.

Vahendite vabastamiseks konstruktiivsete meetmete jaoks teeb komisjon ettepaneku kaotada kõik virde destilleerimisele, ladustamisele ja kasutamisele antud rahalised toetused, mis on osutunud veiniüle jääkide vähendamisel ebatõhusaks.

Kohalike viinamarjakasvatajate vajadustele kohandatud konstruktiivsed meetmed

On rida konstruktiivseid meetmeid, mis võivad Euroopa viinamarjakasvatajate konkurentsivõimet tugevdada. Need on tootmise ajakohastamine, kvaliteedi parandamine ja turu suunamine uute viinamarjasortide istutamise või erinevatele viinamarjasortidele ülemineku abil ja reklaamides veine eksporditurudel, samuti turvavõrgu loomine kriisiolukordadeks. Euroopa veinisektori mitmekesisusest tulenevalt on väljakutseks leida kohalikele vajadustele vastavad lahendused.

Komisjon teeb ettepaneku:

- Eraldada igale tootjariigile rahalised vahendid, nn riiklikud assigneeringud, mis võimaldaks rahastada kohalikele vajadustele vastavaid meetmeid;
- Piirata nende vahendite kasutamist üksnes kindlaksmääratud valikus konstruktiivsete meetmete jaoks, näiteks viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ja/või sortide vahetamiseks, kolmandates riikides müügi toetuseks ning kriisiolukordade juhtimiseks;
- Kehtestada ühised eeskirjad konkurentsimoontuste vältimiseks.

Pakume väiksema konkurentsivõimega tootjatele muid võimalusi

Paljud tootjad on juba konkurentsivõimelised või muudab kavandatav veinisektori reform nad konkurentsivõimeliseks. Mõned tootjad on aga muutnud sõltuvaks sellest, et EL ladustab nende veini ja lõpuks hävitab selle. Üha tihedama konkurentsiga turul, kus toetust antakse pigem konstruktiivsetele meetmetele kui kulutatakse ületoodangust lahtisaamisele, võib neil vanaviisi jätkamine võimatuks osutada.

Majanduslikult raskes olukorras peaks viinamarjakasvatajatel, kes on otsustanud oma viinapuud lõplikult üles juurida, olema võimalus saada selleks rahalist toetust. Nad saavad seejärel omal valikul üle minna muude kultuuride kasvatamisele.

Siiski on paljud inimesed hakanud muretsema, et tulevaste viinamarjaistanduste üle otsustamine jäetakse veinitootjate hooleks, eriti keskkondlikult tundlikes piirkondades.

Komisjon teeb ettepaneku:

- Luua aastateks 2008-2013 ajutine süsteem, mis annab rahalist abi viinamarjakasvatajatele, kes loobuvad lõplikult kokku ligi 200 000 hektari suurusest istandusest;
- Säilitada kuni 2013. aastani piirangud uute istanduste rajamisel, et vältida süsteemi kuritarvitamist;
- Võimaldada liikmesriikidel piirata ülesjuurimist mägi-aladel ja erilis- te keskkonnavalaste piirangutega piirkondades, et vältida kahjulikku keskkonnamõju.

Anname konkurentsivõimelistele tootjatele vahendid eesmärkide saavutamiseks

Edukaid veinitootjaid kammitseb praegu võimetus laiendada oma viinamarjaistandusi – kuid laiendamine tõstaks suuresti nende konkurentsivõimet, pakkudes majanduslikku mastaabisäästu. Kui geograafiliste tähistega seonduvad piirangud on põhjendatud, siis piirangud edukate veinitootjate tegevuse laiendamisele seda ei ole. Kuna EL ei osta enam kokku veini ületoodangut, tuleb viinamarjakasvatajatel olla toodangu planeerimisel ettevaatlikum ja lähendada turust.

Komisjon teeb ettepaneku:

- Võimaldada viinamarjaistanduste rajamist vabalt alates 1. jaanuarist 2014, et seada ELi viinamarjakasvatajad konkurentidega võrdsesse seisu;
- Säilitada piirangud geograafiliste tähistega hõlmatud aladel ja tootmistingimustes.

Kasutame Euroopa veinisektori tugevdamiseks juba olemasolevaid vahendeid

2000. aastast alates osaleb komisjon liikmesriikide maapiirkondade arendamise programmide rahastamises, mille raames on võimalik toetada veinisektori kaasajastamist. Seni aga ei ole neid programme selleks otstarbeks eriti kasutatud. Programmid hõlmavad starditoetust noortele põllumajandusettevõtjatele, meetmeid keskkonnakahju vähendamiseks ja maakohtade säilitamiseks, investeeringutoetust, töötlemis- ja turustamistoetust ning toetust vanemate tootjate ennetähtaegseks pensionile jäämiseks.

Innustamaks viinamarjakasvatuspriirkondi neid maaelu arengu meetmeid kasutama, teeb komisjon ettepaneku kanda osa veinisektori vahendeid üle maaelu arengule, kus need määratakse veinitootmispriirkondadele.